

#

#

Persbericht

SER Noord-Nederland brengt advies uit: Ondergrond, Kansen voor Noord-Nederland

21 maart 2016

#

In het advies *Ondergrond, Kansen voor Noord-Nederland*, dat de SER Noord-Nederland op 21 maart 2016 heeft uitgebracht aan de noordelijke provincies, worden de overheden opgeroepen om de kansen die de ondergrond biedt voor economische ontwikkeling van het Noorden te benutten. SER Noord-Nederland realiseert zich terdege dat de negatieve ervaringen met de gevolgen van de gaswinning in het Noorden de discussie over kansrijke mogelijkheden van de ondergrond bemoeilijken, maar het zou jammer zijn als kansen blijven liggen. SER Noord-Nederland merkt daarbij op dat van de fouten uit het verleden moet worden geleerd en dat de discussie over de kansen en risico's in volstrekte transparantie met de inwoners moet plaatsvinden. Alleen dan kan het noodzakelijke draagvlak voor nieuwe ontwikkelingen ontstaan, dat naar het oordeel van de SER Noord-Nederland noodzakelijk is voordat met nieuwe activiteiten in de ondergrond kan worden gestart.

In het advies staan drie thema's centraal, namelijk:

- het gezamenlijke optrekken van de noordelijke provincies richting het rijk voor de inbreng in de nieuwe structuurvisie ondergrond (STRONG), die medio dit jaar wordt verwacht;
- het opzetten van een kennisagenda, waarbij volstrekt transparante beschikbaarheid van de gegevens inzake de ondergrond en de mogelijkheid tot onafhankelijke toetsing van onderzoeken over de risico's van ondergrondse activiteiten (waaronder gaswinning) noodzakelijk is;
- het opstarten van een aantal pilots/experimenten gerelateerd aan kansen m.b.t. de ondergrond en het beschikbaar stellen van de middelen daarvoor. Daarbij wordt nadrukkelijk ook een beroep gedaan op de regering om een deel van de aardgasbaten beschikbaar te stellen voor kansrijke ontwikkelingen in het Noorden.

Uitgangspunt van SER Noord-Nederland is dat de activiteiten en pilots in de ondergrond een bijdrage moeten leveren aan de circulaire economie. SER adviseert de aanwezige bronnen in de ondergrond te benutten om nieuwe economische kansen tot ontwikkeling te brengen. Het versterkt de lokaal aanwezige kennisinfrastructuur en is een basis voor nieuwe producten en diensten. Pilots die in het advies worden genoemd betreffen geothermie, algenteelt, vervening en tijdelijke ondergrondse opslag van warmte, waterstof, perslucht en zeer kleinschalig CO₂ ten behoeve van bovengrondse toepassingen.

Noot voor de pers: Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met mevrouw Hilde Blank (voorzitter adviescommissie Ruimtelijke Ordening van SER NN), tel. 06-11391159 of de heer Herman Bloupot (secretaris SER-Noord-Nederland), tel. 06-15068094

CO₂-opslag blijft brug te ver voor Gronings provinciebestuur

JOHAN DE VEER

GRONINGEN „Niet aan de orde. Geen ondergrondse opslag van CO₂ afkomstig van energiecentrales in de Eemshaven”, zegt de Groningse gedeputeerde Nienke Homan.

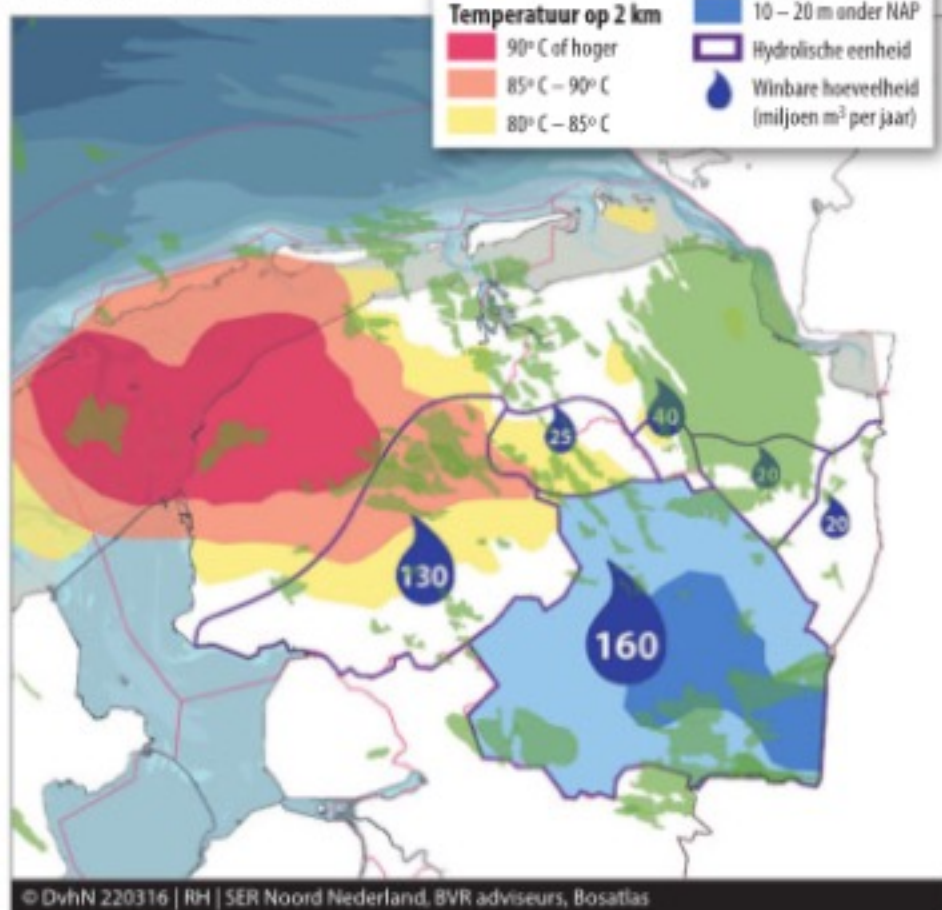
Ze reageert op uitlatingen van de Sociaal Economische Raad (SER) Noord-Nederland. De raad adviseert allerlei mogelijkheden voor het gebruik van de ondergrond, dus ook voor de opslag van CO₂, te onderzoeken. Met de opslag van warmte (Friesland), waterstof (Drenthe) en CO₂ (Groningen) kan, als bedrijven daar economische activiteiten aan koppelen, geld worden verdiend, aldus SER Noord.

Dit adviescollege vreest echter dat het rapport, over gebruik van de ondergrond voor allerlei doeleinden, wordt overschaduwde door een discussie over ondergrondse CO₂-opslag. Homan zei gisteren dat zelfs een proef een brug te ver is, vanwege de perikelen rond de gaswinning, de aardbevingen en het gebrek aan vertrouwen bij de Groningers in de rijksoverheid.

De laatste keer dat over de opslag van koolstofdioxide in de Groningse en Drentse bodem werd gediscussieerd, ging het voor de rijksoverheid helemaal mis. Bij de eerste de beste informatie-avond in Grootegast in 2010 probeerde het Rijk met een strakke regie van de bijeenkomst een discussie in de kiem te smoren.

Inwoners waren woest en actiegroepen deden er nog een schepje bovenop. Na hevige protesten ging het plan om CO₂ van de energiecentrales af te vangen en onder de grond te stoppen in lege gasvelden, na een jaar van tafel. In een vertrou-

Ondergrond bodem Noord-Nederland

welijk rapport werd door betrokkenen geconcludeerd dat de zaak helemaal verkeerd was aangepakt. Het Rijk handelde onder het simpele motto: Barendrecht nee, het Noorden ja. Daarmee stond voor noorderlingen vast dat hun regio werd gezien als het afvalputje van Nederland. In een vertrouwelijke evaluatie trokken betrokkenen de conclusie dat ondergrondse CO₂-opslag nooit meer als een op zichzelf staand onderwerp moet worden gebracht.

Ongeveer vijf jaar later lijkt het advies van SER Noord een voorzich-

tige poging de vastgelopen discussie over ondergrondse CO₂-opslag nieuw leven in te blazen. Deze keer in samenhang met andere activiteiten in de bodem. Gerard Kremer, lid van SER Noord en voorzitter van MKB Noord, hoopt dat de regionale politiek in staat is zich niet te laten leiden door emotie. „Laten we mogelijkheden om de ondergrond beter te benutten economisch en wetenschappelijk onderzoeken. Voorop staat dat het geld wat met de ondergrond verdiend wordt, in het Noorden moet blijven.”

SER Noord: overweeg CO₂-opslag

JOHAN DE VEER

GRONINGEN De ondergrond in het Noorden kan beter worden benut. Het is goed een proef te doen met de opslag van CO₂ afkomstig van energiecentrales in de Eemshaven.

Dat stelt de Sociaal Economische Raad (SER) Noord-Nederland in het gisteren uitgebrachte rapport *Ondergrond, kansen voor Noord-Nederland*. De provincies Groningen, Friesland en Drenthe wordt nadrukkelijk geadviseerd de mogelijkheden om zelf geld te verdienen aan opslag van warmte, waterstof, perslucht en CO₂ niet te laten lopen.

Het advies van SER Noord om te beginnen met CO₂-opslag is opmerkelijk. In 2010 waren de rapen gaar

toen het Rijk na heftige protesten in Barendrecht het oog liet vallen op lege gasvelden in Groningen (Sebaldeburen, Boerakker) en Drenthe (Eleveld). Inwoners en bestuurders verklaarden dat het Noorden niet het afvalputje van Nederland mocht worden. Een jaar later zag het kabinet bij gebrek aan draagvlak af van ondergrondse CO₂-opslag.

Gerard Kremer, lid van SER Noord en voorzitter van MKB Noord zou het ernstig betreuren als dezelfde sentimenten nieuw onderzoek naar CO₂-opslag in de weg staan. „Uit onderzoek zou kunnen blijken dat ondergrondse opslag hier helemaal niet eng en gevaarlijk is. Als dat zo is, moet je dat wel begrijpelijk en sexy brengen, zodat mensen zeggen: o, is dat wat je bedoelt.”

Volgens Kremer zou het van grote betekenis zijn als de discussie over CO₂-opslag opschuift. „Van emotie naar: verdorie, er zit wellicht iets voor ons in. Want dat is de andere emotie: er is jaren geprofitteerd van ons gas en we krijgen daar niks voor terug.” Daarom vindt SER Noord dat de noordelijke provincies en niet het Rijk de ondergrond moeten exploiteren. „Het geld moet hier blijven”, aldus Kremer.

Hilde Blank, lid van SER Noord en adviseur ruimtelijke ontwikkeling bij BVR, zegt dat het Noorden er niet aan ontkomt zijn stem te laten horen. Het Rijk werkt al enige tijd aan een nieuwe structuurvisie ondergrond (Strong). „Maak het hier bespreekbaar, begin als de tijd rijp is met kleinschalige projecten en doe

‘Met wat onder de grond gebeurt, kunnen we hier werk creëren’

daar ervaring mee op.” Ze erkent dat door de gaswinning en de aardbevingsen het vertrouwen van de Groningers in de wijze waarop het Rijk omgaat met alles wat zich onder hun voeten afspeelt, is verdwenen.

„Met datgene wat onder de grond gebeurt, kunnen we nieuwe werkgelegenheid creëren en de noordelijke economie sterker maken”, zegt Frans Jaspers, voorzitter van SER Noord. Hij noemt warmte uit de die-

pe ondergrond van Friesland voor verwarming van gebouwen en opslag van wind- en zonne-energie in Drentse water- en bodembassins. En dus ook CO₂-opslag voor algenteelt in Groningen. Jaspers bevestigt dat uit kleine projecten met CO₂ in de Eemshaven de afvang en opslag van koolstofdioxide van nabijgelegen energiecentrales kan voortvloeien. „Over de vraag of we de energiecentrales in ons advies moesten opnemen, is gediscussieerd. Het werd ja omdat we geen verstoppertje spelen.” Om tot dit advies te komen sprak SER Noord met NAM, RUG, TNO, Rijkswaterstaat en overheden. „De conclusie luidt dat er veel meer in de grond zit dan gas. Met wat in de ondergrond zit kun je bovengronds meer doen”, aldus Jaspers. **pagina 2**